
ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Юрій ГАВДЬО

Після розпаду Радянського Союзу Україні закономірно дістався найвищий економічний, науковий, промисловий, природний, а головне – людський потенціал з висококваліфікованими кадрами сучасних професій. І саме вітчизняна корупція знівельовала все це, реальні масштаби та наслідки якої ще не досліджено, юридично не доведено її генезу, не дано міжнародно-правової оцінки. Бракувало, насамперед, політичної волі перед спокусою легкої наживи за допомогою державно-бізнесових структур і можливістю стати мільярдерами за рахунок незалежної держави в процесі приватизації державної власності, відсутності моральної стійкості в державних службовців, масового поширення захворювання олігархофренією, почуття безкарності, безконтрольності та взаємної поруки посадових осіб, наділених безмежною владою, або які такі владні повноваження привласнювали, патріотичні заяви масово підмінювались корисливістю. Під таким тягарем не вистояла б жодна країна, навіть сама велика і фінансово потужна, окрім України, яка сьогодні економічно виснажена, фінансово знесилена, набирає нових боргів, замість розкрадених коштів і протидіяти корупції в нових умовах.

Щорічні втрати від корупції в Євросоюзі становлять 120 млрд євро, або 1 % ВВП цієї спільноти (загалом для світу цей показник становить 5 %). Корупція визнається явищем, що спричиняє до підриву інвестиційної політики, справедливої конкуренції на внутрішніх ринках і зниження фінансування громадських проектів.

Головною метою ЄС з моменту його заснування було формування єдиного внутрішнього ринку. Євросоюз був і зали-

шається передусім організацією економічного спрямування, тож економічні міркування є основними, що визначають його функціонування. Ініціативи ЄС у сфері протидії корупції не виходять поза рамки забезпечення функціонування цього ринку. Це становить основну відмінність між підходами ЄС та Ради Європи, яка позиціонує себе як провідна організація із протидії корупції на загальноєвропейському географічному просторі. Мандатом Ради Європи є сприяння розвитку демократії та верховенства права, що безпосередньо стосується питань протидії корупції. ЄС, натомість, звертає увагу на питання корупції переважно у контексті забезпечення фінансових інтересів Союзу. Останніми роками керівництво ЄС заявляє про необхідність протидіяти корупції у більш широкому сенсі, але ці заяви до цього часу не знайшли свого законодавчого відображення. Хоча Єврокомісія та Європейський Парламент сформулювали низку рекомендацій країнам-членам щодо того, яким чином вони мають протидіяти корупції, ці рекомендації жодним чином не упорядковані, містяться у різних за статусом документах і не мають обов'язкової сили для країн-членів [1].

Законодавчі ініціативи Євросоюзу спрямовані на мінімізацію корупції у діяльності приватного сектору та інститутів ЄС. Угода про функціонування Європейського Союзу вказує на те, що щодо цього явища можуть бути встановлені мінімальні покарання на рівні ЄС, оскільки воно впливає на інтереси спільноти у цілому та виходить поза її межі. У той же час, імплементація антикорупційного законодавства залишається компетенцією країн-членів. Напрацьовані на рівні ЄС рекомендації не мають універсального характеру на рівні Союзу [2]. Ще більшою мірою різняться підходи до організації правоохоронної практики із протидії корупції, формування національних систем антикорупційних установ.

Список використаних джерел

1. Szarek-Mason P. The European Union's Fight Against Corruption The evolving policy towards Member States and candidate countries. Cambridge University Press, 2010. 305 p. P. 88.
2. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee. Fighting Corruption in the EU. Brussels : European Commission, 06.06.2011. 18 p. P. 2.